

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2020. szeptember 13.
(vasárnap)**

Szepesy László

3. BOLDOGOK A LELKI SZEGÉNYEK

Énekek: 155, 657

Alapige: Máté 5,3

„Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa.”

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk, dicsőítünk és magasztalunk Téged a naponkénti kegyelemért, amelyben részesítesz minket, a testvéri közösség lehetőségéért ezekben a nehéz napokban. Köszönjük, hogy összegyűjtöttél bennünket, és a hét után, amikor munkával, családdal, tanulással foglalkoztunk, külön napot szentelsz nekünk arra, hogy csakis Rád figyeljünk. Köszönjük, hogy ezt a vasárnapi ünnepnapot meg akarod szentelni számunkra, mert bár hétköznapi is van szavad hozzánk, és akkor is Szentlelked munkálkodik, de ezen a napon különösen is kívánod tőlünk, hogy Rád figyeljünk, és csak Neked szánjuk oda időnket, és köszönjük, hogy ez számunkra valóban áldássá lehet, és kérjük is ezt, ahogyan énekeltük, hogy „legyenek szentek, kik e házban megjelentek”. És könyörgünk azért, hogy szívünket fordítsd is magad felé, hisz tudjuk jól, hogy a mindennapi földi dolgok mennyire elvonják figyelmünket Rólad, hogy mennyire el tud hatalmasodni rajtunk az aggodás, a sok probléma megoldásának gondja, vagy éppen a félelem, de köszönjük, hogy Te mindenben, akár munkában, akár családi életben, akár tanulásban, vagy itt testvéri közösségben is mindenné akarsz lenni nekünk. Segíts így élnünk meg percről percre életünket, és kérjük, hogy így vezess el egyen-egyenként erre. Te látod, hogyan ülünk itt, mi van a szívünkben, könyörgünk, hogy az ige teremje meg a gyümölcsét, erősítse az új embert, a belső embert bennünk, mozdítsa akaratumkat, szívünkbe vágyakat ültessen, hogy

BOLDOGOK A LELKI SZEGÉNYEK

---

egyre inkább a Te Igéd és akaratod szerint alakítsuk életünket, és meglássuk azt a kegyelmet, ami hordoz napról napra.

Így kérünk, tedd áldottá ezt a mai istentiszteletünket is szent Fiadért, Jézus Krisztusért!

Ámen.

Igehirdetés

Kedves Testvérek! A mai istentiszteleten az első boldogmondásról szeretnék beszélni, és annak kapcsán azt néznénk meg, hogy Isten milyen lelki utakon vezet el minket, gyermekeit a boldogságra. Ebben az első boldogmondásban Krisztus rögtön két olyan szót állít egymás mellé, ami az emberek többsége szerint egymással ellentétes. Ez a két szó, kifejezés pedig a boldogok és a szegények. A köztudatban ez a két szó nem fér össze egymással: aki szegény, az nem lehet boldog. És aki boldog, az nem lehet szegény. Ez olyan emberi igazság, ami mindannyiunk szívébe bele van vésve. Mert gondoljuk végig, hogy gyermekkorunkban nem arra tanítottak-e minket, hogy dolgozzunk szorgalmasan, mert csak így érhetjük el céljainkat, így gazdagodhatunk meg, és az anyagi körülmények hátróthatják meg nyugalmunkat és boldogságunkat? Vajon a világból jövő mindenféle reklám és információ nem arra akar-e minket rávenni, és azt elhíttetni velünk, hogy anyagi helyzetünkkel összefügg a mi boldogságunk? Vajon nem azt csepegtetik-e szívünkbe, hogy vágyainkat el kell érjük (sajnos néha azt is, hogy ezt bármi áron megtehetjük), mert csak az tesz minket igazán boldoggá, ha teljesülnek bűnös szívünk vágyai? És kik azok, akik vágyaik szerint tudnak élni, Testvérek? Hát nem a jómódú gazdagok, a filmek nem velük vannak tele, akik szinte mindent megengedhetnek maguknak, akik pénzen szinte bármit megvásárolhatnak maguknak, amit akarnak? Igaz, azt is halljuk a világban, hogy a pénz nem minden, mert fontos a szeretet is. De erre válaszként hazánkban nem terjedt el szinte már közmondásszerűen az, hogy igen, a pénz nem boldogít, de azért jó, ha van? A közfelfogásban, szívünkben tehát ez a két fogalom, hogy szegények és boldogok, nem férnek meg egymás mellett, sajnos gyakran a mi szívünkben, elképzeléseinkben sem, amikor a boldogságról gondolkozunk. Jézus Krisztus azonban sosem emberi okoskodásról akart beszélni, hanem isteni igazságokat jelentett ki nekünk, és az Ő országának egyik alapigazsága, fundamentuma ez: *„Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa”*. De mit is jelentek ezek a szavak? Mit értsünk szegény alatt, és miért mondja Krisztus lelki szegénységnek azt? És hogyan függ össze mindez a mennyek országával? Ezekre a kérdésekre szeretnék az Ige alapján válaszolni. Először arról szeretnék beszélni, hogy mit is jelent a lelki szegénység, másodsor, hogy mennyire látjuk ezt mi magunkon, hogy lelki szegények vagyunk, harmadszor pedig arról, hogy mit is jelent az a boldogság, hogy miénk a mennyeknek országa.

Először tehát nézzük meg, hogy mire is gondolt Jézus Krisztus, amikor a lelki szegénységről beszélt. Először felhívnám a testvérek figyelmét arra, hogy Lukács evangélista, amikor evangéliumának 6. fejezetében leírja a boldogmondásokat – mert ott is megtaláljuk, nem csak a Máté 5-ben –, akkor a 20. vers-

ben úgy írja le az első boldogmondást, hogy kihagyja a lelki szót, és annyit ír: „*Boldogok vagytok, ti szegények: mert tiétek az Isten országa*”. Máté tehát lelki szegényekről ír, Lukács pedig csak szegényekről. Ez a kétféle változata a boldogmondásnak több jelentést ad ennek a kifejezésnek, hogy szegény. Két értelemben lehet ezt a szót érteni: testileg is, lelkileg is.

Most nézzük meg először azt az esetet, amikor a szegénység anyagi helyzetet, állapotot jelent. Azt, amikor valaki éppen, hogy csak megél a fizetéséből vagy nyugdíjából, amikor nem igazán tud magának félre tenni némi pénzt, luxuscikkekre meg különösen nem futja, sőt, igazából több, mások számára hétköznapi dolgot nem engedhet meg magának, mert csak így tud kijönni a meglévő pénzből. Cipőből nem az a kérdés számára, hogy a 10-20-30 ezreset vegye meg, hanem hogy van-e olyan 2-3000 Ft értékű cipő, ami kibírja az adott évszakot. A húspultnál nem azon gondolkodik, hogy a 300-400-500 Ft-os sonkák közül melyiket válassza, hanem hogy van-e még parizer. És nem az a fő kérdése, hogy vajon a legújabb okostelefon megvan-e, hanem jut-e egyáltalán vezetékes telefonra pénz. És, Testvérek, ekkor még nem a legszegényebkekről beszéltem, mert tudjuk jól, hogy vannak hazánkban, akik ennél sokkalta mélyebb szegénységben élnek, de gondolhatunk a világ más országaiban élőkre is, akiknek mindez nem adatik meg. Hasonló anyagi helyzetű emberek gyűltek Jézus Krisztus köré ott a hegyen, amikor a Hegyi beszédet elmondta, Pétert és halásztársait is – mondhatjuk – közéjük tartoztak. Nem voltak koldusok, volt munkájuk, de nem is vetette fel őket a pénz. Lényeg a lényeg, és a kérdés az, hogy Jézus Krisztus őket miért nevezi boldognak. Azt akarja Krisztus ezzel az első boldogmondással mondani, hogy a gazdagság rút és gonosz dolog, szegénynek kell lennie valakinek ahhoz, hogy Krisztus követője lehessen? Nem! Nem ezt akarja mondani. Tudjuk jól, hogy bár Jézus Krisztus gyakran említette a gazdagokat negatív értelemben, és negatív példaként a beszédeiben, de ezt sosem anyagi helyzetük miatt tette, hanem szívük állapota és bűneik miatt. Több tanítványáról is tudjuk, hogy tehetős ember volt, mint például Máté, a vámszedő, aki lakomát adott neki, vagy Zákeus, vagy Arimáthiai József, vagy némely asszonyok, akik vagyonukkal szolgáltak Jézusnak (Lukács 8,3), és még sokan mások. Tehát nem bűn a gazdagság, de akkor mégis milyen értelemben beszél Krisztus az anyagi szegénységről és a boldogságról?

Megértjük ezt, ha az Ószövetségben is megnézzük, hogy milyen értelemben beszél Isten a szegényekről. A szegény az Ószövetségben nemcsak az a személy, aki anyagi állapotára nézve nélkülöző, hanem az, akivel szemben a hamis bírók igazságtalan ítéletet hoznak, az, aki ki van szolgáltatva a gazdag, előkelő származású emberek mindenféle gonosz szándékának és bosszújának, az, akit minden következmény nélkül kirabolhatnak, elnyomhatnak, munkájában kizsákmányolhatnak, az, akinek élete teljes mértékben mások jóindulatától függ. A szegénység tehát egyfajta szinonimája lett a fájdalomnak, az igazságtalanságnak, a tehernek, a kiszolgáltatottságnak. Amikor Krisztus a szegényekről beszél, Isten Ószövetségben adott kijelentését kell mögé értenünk, hogy kiket gondol Isten szegényeknek, és Ő azokra gondol, akiket Isten különféle fájdalokkal,

BOLDOGOK A LELKI SZEGÉNYEK

---

terhekkkel, nehéz körülményekkel próbál meg. Mert, Testvérek, mind a gazdagság, mind a szegénység Istentől van, mint egészség és betegség, öröm vagy bánat. Az Úrtól van. De mi a szegénységben a boldogság? És mi a megpróbáltatások idején az öröm? Az, hogy az ilyenekkel küzdő ember megérezheti és megismerheti saját rászoruló, kiszolgáltatott állapotát, magáról felismerheti, hogy tehetetlen, nem ura az életének, a szegény ember megérzi, hogy sokban függ másoktól, és ha az Úr kegyelmes, akkor magát semminek vallhatja, és rájöhet arra, hogy mindenben Istentől függök, az Úr gondoskodik rólam. Mert bár nem minden helyzetben, de sajnos sokakra nézve igaz, hogy a tehetősek közül gögössé és elbizakodottakká lesznek, mivel azt tapasztalják, hogy nekik minden sikerül, ők egyedül is boldogulnak. Ellenben, ha Isten keze ránehezedik valakire, akár szegénység, akár fájdalmak, akár betegségek formájában, az ilyen ember megérzi erőtlenségét, tehetetlenségét, hogy nem tud mit tenni a saját állapota ellen, kiszolgáltatottságát, hogy másoktól függ, és alázatossá válhat a Szentlélek munkája révén. Isten az igazi, önkéntes alázatra akar minket elvezetni az ilyen fájdalmak révén. Az Igében tehát a szegény szó alázatost is jelenthet, azt, amikor az ember beismeri, hogy nem vagyok életem ura, viszont Isten uralma alá adhatom magamat, mindenben Ő gondoskodhat rólam, ezt jelenti az alávetettség, az alázatosság, hogy Isten alatt, uralma alatt élhetek. Az Igében tehát a szegény szó alázatost is jelenthet, és ilyen értelemben ezt a boldogmondást így is mondhatjuk, boldogok az alázatosak, akik meglátják, hogy mindenben Istentől függenek, akkor is, amikor jól megy a dolguk, és akkor is, amikor nélkülözniük kell. Mert, Testvérek, a Miatyánkban a szegény és a gazdag egyaránt kéri, hogy a „*mindennapi kenyereinket add meg nekünk ma*”. Lehet, hogy az egy terülj-terülj-asztalkám, vagy csak egy kiló száraz kenyér, de akár így, akár úgy, az Úrtól van, az Úrtól függünk mindannyian.

A szegény kifejezésnek azonban lehet lelki értelme is, mivel Máté evangéliumában azt olvassuk, hogy lelki szegények. Ez nemcsak azt jelenti, hogy valaki számára a szegénység lelki hasznot hoz, ahogy azt az előbb mutattam, hogy Istenhez vezetheti az embert a saját nyomorúsága, hanem azt is jelentheti, hogy valaki lelkileg, saját szívére, emberségére nézve szegény. Nézzük meg, hogy mit is jelent lelkileg szegénynek, illetve negatív értelemben lelkileg gazdagnak lenni, mert Krisztus itt a lelki gazdagságot negatívan érti.

A lelki gazdagság azt a hamis elbizakodottságot jelenti, amivel magunkat szoktuk becsapni, amikor minden sikerül nekünk. Lelkileg azok az emberek gazdagok, akik sokra tartják magukat, elmerülnek a földi gyönyörűségekben, azt hiszik, hogy abban van az igazi boldogság, akik igyekeznek kitűnni mások közül, és ebben a jobb vagyok dologban lelik meg örömüket, és sokat tulajdonítanak maguknak vagyonuk, származásuk, pozíciójuk, tisztségük, munkájuk, tudásuk ürügye alatt. Ellenben a lelki szegénység jelenti a megpróbáltatással sújtott ember alázatosságát, amikor többé nem önmagát dicsőíti az ember, mert máshol nem talál segítséget, csak egyedül Istennél, és ezt hangsúlyoznám, hogy az igazi alázat Istennél talál segítséget. Mert valaki felismerheti saját nyomorúságát, de azt mondhatja, hogy azon segíthet néhány földi dolog, azon segít-

het néhány földi bűnös gyönyör. De az igazi alázat egyedül Istennél talál segítséget. Krisztus akkor mond téged boldognak, ha olyan szegénynek érzed magadat, hogy Istennél keress segítséget, ha meglátod saját szegény voltodat.

Fontos kihangsúlyozni azt, hogy Krisztus a szegény szóval rámutat arra, hogy ez a boldogság nem azon alapszik, amije az embernek van, vagy arra, hogy milyen nagyszerű jellemvonásokkal vagy felruházva, hanem ez a boldogság azon alapszik, ami az embernek nincs, annak bevallásán, hogy mennyi mindenem nincs, mennyi mindenben hiányt szenvedek emberként jellememben, szívemben, lelkemben. Ezt azért is fontos megjegyeznünk, mert sokan mondják és gondolják, hogy nekik bizony van mivel dicsekedniük, mert ők lelkileg gazdagok, és ebben lelik örömüket, boldogságukat, abban, ha magukat lelkileg gazdagnak tartják. Még a mi bűnös szívünk is gondolhatja ezt, Testvérek! Még a hívó embert is megkíséríti az óember abban, hogy a hitet érdemnek tulajdonítsa. Látod, azért, mégiscsak hiszek, és mennyivel különb vagyok ezért. Lehet, hogy a jó emberek előhozakodnak jócselekedeteikkel, de Krisztus azzal áll elő ebben az igeversben, hogy nincs Előtte egy igaz ember sem (Róma 3,10). Lehet, hogy valaki úgy áll oda Isten elé, hogy én vallásos és kegyes ember vagyok, dicsekedhetek azzal, hogy templomba járok, sok mindent tettem Istenért, szolgálok, milyen áldozatokat hozok érte. Úgy, mint a farizeusok, kik mindezt megtették, de a próféták által azt mondja az Úr, hogy a ti áldozataitokban nem gyönyörködöm (Ézsaiás 1,11, Ámos 5,22). Az okos emberek kitalálnak mindenféle Istentől, a Bibliától, a gyülekezet életéről, hogyan kell „felpörgetni” a gyülekezet életét, hogyan kell kívánatosá tenni azt mások számára, és Isten azt mondja az ő bölcsességükről, hogy bolondság (1Korinthus 1,20). Az ilyeneknek gyakran eszükbe sem jut Isten elé úgy odaállni, mint egy koldus, mint egy porba sújtott ember, mert van valamijük, és azt hiszik, hogy az elég. De amikor egy lelkileg szegény ember odamegy mennyei Atyánkhoz minden nélkülözésével, fájdalmával, akkor Isten elfogadja őt, megkönyörül rajta, és kinyitja a mennyei éléskamrát, hogy megelégítse őt. Mint ahogyan az orvos is a beteget keresi, az alamizsnát osztó is a szegényeket, úgy Krisztus is azokat, akiknek igazán szükségük van Rá, a lelki szegényeket, akik ezt beismerik magukról! Megváltónk boldog embernek mondja azt, aki önmagát szegénynek ítéli, önként alázódik meg Isten előtt, és nem tulajdonít önmagának semmit, nem tartja nagyra magát, hanem eltűri, hogy a világ lenézettje és megvetettje legyen. Mert, Testvérek, a világ mond minket szegényeknek, nem? Nem azt szoktuk visszahallani, hogy ó, csak a gyenge embereknek van szükségük Istenre? Akik nem tudják feldolgozni a velük történő dolgokat, akik gyenge akaratúak. A világ szemében mi vagyunk a szegények.

Krisztus azt mondja ezzel a boldogmondással, hogy meg kell látnunk saját ürességünket ahhoz, hogy Isten megtöltsön minket, mert Isten ezen az üresség-felismerésen keresztül vezet el minket a boldogsághoz. Mert ahol mi véget érünk, Testvérek, és mindenünk, amink van, semminek bizonyul, ott kezdődik el a kegyelem, ott értjük meg igazán azt. Amikor mi semmik leszünk, akkor lesz Krisztus minden számunkra. Krisztus rámutat arra, hogy a megalázkodás útja

BOLDOGOK A LELKI SZEGÉNYEK

---

elkerülhetetlen az Isten országába vezető úton. Ez a boldogmondások közül az első, és alapja a többinek. Ez a szegénység pedig nem egy kitalált dolog, hanem az igazság felfedezése, amikor valaki meglátja, hogy lelkileg szegény, egy állapot felismerése. Mert ez a lelki szegénység Isten szerint tény, nem egy olyan állapot, amibe hozza magát az ember, mi azért nem teszünk semmit, hogy lelkileg szegények legyünk, nem azt mondja Krisztus, hogy tegyél valamit, és majd lelkileg szegénnyé válsz, hanem azt mondja, hogy ez egy állapot, amiben már most vagy, te is és minden ember. Mert minden ember lelkileg szegényként él ezen a földi világon Isten nélkül, legyünk akármilyen anyagi helyzetben is. Még ha Isten jóléttel ajándékoz is meg valakit, akkor is mellé számtalan nyomorúság társulhat. Gazdagok is lehetnek nyomorultak, számtalan ember példája bizonyítja ezt, médiában is, olvashatunk könyveket, láthatunk életrajzi filmeket, hallhatunk bizonyágtételeket, hiába van meg valakinek anyagilag mindene, attól még lelkileg nyomorult és szegény marad. Tehát Krisztus azt mondja, hogy az e világi örömök többsége mulandó és rövid. Ezért hívja fel rá Krisztus a figyelmünket, meg kell tanulnunk azt, hogy az igazi boldogságunk Istennél van, és egyedül csakis Nála.

És erről hadd beszéljek röviden másodszor, hogy az ember vak felismerni és észrevenni saját lelki szegénységét, és azt a páratlan boldogságot, amit Isten nekünk felkínál. A Biblia szerint ugyanis lelki szegénységünk tudata, hogy ezzel tisztában vagyunk, az Isten Lelkének ajándéka és munkája. Mert képzelt jószágunk nagyobb és erősebb mindennél bennünk, nem tudjuk egymást meggyőzni arról, hogy lelkileg szegények vagyunk, erre csak Isten képes, csak Ő képes meggyőzni minket lelki szegénységünkről. Gyakran akar elvezetni minket erre a felismerésre különféle eseményeken keresztül, akár szegénység, nélkülözés, rászorultság, fájdalom, szenvedés által. Ezek mind Isten eszközei arra, hogy elvezessen minket lelki szegénységünk felismerésére. Nem csak úgy történnek veled ezek a dolgok, Testvér, hanem Isten hagyja, hogy megtörténjék veled, hogy eljuss az igazi alázatra, az igazi lelki szegénységre, hogy mindenben Istentől függsz. De tudjuk jól azt is, hogy nem minden helyzetben hozza meg ez a felismerést a megpróbáltatás. Sokan szegények, mégsem képesek magukat megalázni Isten előtt, sőt, minden szemtelenséget meghaladó módon Isten ellen fordulnak, Őt vádolják a nyomorukért, a fájdalmukért, mint hogyha ők Isten felett állnának bölcsességben, jószágban, igazságosságban, hatalomban, mint hogyha ők lennének Isten bírái, akik számon kérik Őt. Isten eszközként akarja a szegénységet és a fájdalmat is felhasználni arra, hogy magához hívja és terelje a bűnös, lelkileg szegény embert.

Igóján keresztül is keres azonban bennünket, és meg akar győzni lelki szegénységünkről. Isten nekünk adta az Ő törvényét, parancsolatait, nem azért, mert azok szerint tudnánk élni, hanem azért, hogy leleplezze bűnös szívünket, hogy egy törvényét sem tudjuk betartani. Mert amikor az ember igyekszik Isten parancsai szerint élni, akkor azt kell belátnia, hogy ez nem fog neki menni, el fog bukni, valami bűn mindig marad. És amikor az ember belátja, hogy nem tudok Isten akarata szerint élni – amiről a Hegyi beszédben később fog is be-

szélni Krisztus –, amikor Isten törvénye elvégzi bennünk az Ő munkáját, akkor juthatunk el és vezet el minket Isten lelki szegénységünk felismerésére. És hogy mekkora a vakságunk felismerni a lelki szegénységet, mutatja az is, hogy nemcsak egyen-egyenként nem tudjuk ezt megtenni, de van, hogy egy gyülekezet is tévúton jár, nem látja meg saját lelki szegénységét, hanem gazdagnak gondolja magát. A Jelenések könyvében Krisztus leveleket ír a gyülekezeteknek, a 3,17-ben olvassuk: *„Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, és meggazdagodtam és semmire nincs szükségem – ezt gondolja egy gyülekezet magáról: annyira gazdag vagyok, hogy már semmire nincs szükségem? és mi Krisztus diagnózisa? folytatja –, és nem tudod, hogy te vagy a nyomorult és a nyavalyás és szegény és vak és meztelen”*. Látjuk mekkora az emberi vakság? Egy közösség is eshet ebbe a bűnbe. Gazdagnak, nagynak gondoljuk magunkat, öngazságunkban dúskálunk, holott elképzeldhetetlen módon eladósodtunk Istennek. Ő viszont ebben a szegény állapotunkban megkönyörül rajtunk, nem azért leplezi le a szegénységünket, hogy utána magunkra hagyjon, hanem hogy utána magához hívjon, és rámutasson arra a gazdagságra, amit Krisztusban készített el a számunkra. Micsoda kegyelem ez!

Látjuk Isten szegénységünket leleplező munkáját a két lator történetében? Furcsán fog hangzani, amit mondani fogok, de ettől még igaz: az egyiknek javára vált a halálbüntetés, a másiknak meg nem. Mert az egyikük továbbra is gőgös, gúnyolódó, Isten ellen lázadó maradt, ott függ a kereszten, készül a halálra, készül Isten elé állni, és elszámolni mindenről, és hiába sújtják bűneit halálbüntetéssel, továbbra is csak gúnyolódni tud Krisztuson: szállj le a keresztről, *„szabadítsd meg magadat, minket is”*. A másiknak viszont javára vált az ítélet, mert megalázta magát, lelki szegénységét felismerve, hisz ezt mondja: mi méltán büntettünk ezzel, azaz bűneimnek jogos következménye a kereszten való kivégzés. Az a lator lelkileg szegénnyé lett, felismertette vele Isten, és rögtön ez a szegénysége vezette őt a mellette függő királyok Királyához, Jézus Krisztushoz, és fogalmazta meg a kérést: azt, hogy *„emlékezzél meg énrólam, mikor eljössz a Te országodba”*. És, Testvérek, mi az isteni felelet? *„Bizony mondom neked: ma velem leszel a Paradicsomban”*. Tiétek a mennyeknek országa. Rögtön hangzik a válasz. Tiétek a mennyeknek országa. Velem leszel még ma a Paradicsomban.

Vagy nézzük meg a két lelki szegény, a vámszedő és a farizeus esetét, akik imádkoztak a templomban. Közülük is csak az előbbi látta meg Isten kegyelme révén nyomorult és szegény voltát, és azt be is vallotta Istennek, és kért könyörületet: *„légy irgalmas nékem, bűnösnek”*, nincs semmi, amit Előtted felhozhatnék vagy dicsekedhetnék vele, vagy mentségül hozhatnék, Uram, *„légy irgalmas nékem, bűnösnek”*. A másik pedig, hiába volt ott a templomban évek, évtizedek óta, szegény maradt, mert magával megelégedve nem kellett neki Isten gazdagsága és kegyelme. Gazdag volt ő saját magával: köszönöm, Uram, *„hogy nem vagyok olyan, mint ... e vámszedő”*. És Isten könyörületességére nem is gondol. A farizeus példája mutatja meg azt, hogy bár mi szegények vagyunk, főként Isten iránti szeretetben, hitben, igazságban, szentségben (ezek-

BOLDOGOK A LELKI SZEGÉNYEK

---

ben aztán főképpen nélkülözünk), és szégyenteljes dolog, hogy ilyen szegények vagyunk, aminek meg kellene minket aláznia, de nagyon gyakran ez nem történik meg. Az ember felismeri szegénységét, és nem bír megalázkodni, vagy fel sem ismeri. Innen is, a szószékről, vagy bibliaórákon, vagy személyes beszélgetésekben gyakran elhangzott már ez a tanítás erről a lelki szegénységünkről, az emberiség elveszett voltáról, mégis vajmi kevesen értik és fogadják el azt. Az emberek nem hiszik el mindazt a nyomort, nélkülözést, amit jelent, nem aggódnak emiatt az állapotuk miatt, hogy én szegény vagyok, és nem aggódnak amiatt, hogy a szeretteim is ilyen lelki szegények, és nem akarják az Úrhoz vinni őket, akinél van a gazdagság és bőség. Az emberiség nagy része nagyon is gazdagnak érzi magát, és annak örül, hogy én jobban élhetek, mint más, és jobb ember lehetek, mint a többség. Ezért, Testvérek, nem szabad abbahagynunk az imádságot, hogy Isten mutasson rá minél többek számára szegénységükre, nyomorult voltukra, ha kell, még fájdalmak árán is, és nem hagyhatjuk abba a személyes bizonyágtételt, hogy én Isten nélkül szegény és nyomorult vagyok, mert csak Őbenne van gazdagságom.

Végül pedig, harmadszor, hadd beszéljek arról a boldogságról, amit Krisztus nekünk, lelki szegényeknek ad, amit így fogalmazott meg, hogy tiétek a mennyek országa. Hangsúlyoznám, hogy ez nem egy ígéret, hogy majd egyszer, valamikor, hanem egy tény, egy kijelentés, hogy már most, ebben az életben tiéd a mennyeknek országa. Ez egy jelen idejű kijelentés. Mert attól még, hogy valaki örökkössé válik, az már a jelenben is ránézve egy állapot, hogy te örökös vagy, tiéd, még akkor is, ha ténylegesen nem kapta meg, nem kapta kézhez az örökséget, de ő akkor is örökkössé vált. Ugyanígy van ez, ha te Krisztusé vagy, akkor már most tiéd a menny. De hadd vigyem tovább a gondolatot azzal, hogy az igazi boldogság nem csupán egy mennyei haza birtoklásában áll, hogy enyém a menny, hanem az a tudat is, hogy bár én lelkileg szegény vagyok, méltatlan Istenhez, méltatlan az Ő áldásaira, ajándékaira, a mennyei örökségre, amit nekem kínál, és méltó vagyok a büntetésre és a kárhozatra, mégis lelki szegénységem ellenére Isten örökösévé tett engem Krisztusban. Nem ebben van az igazi örömünk? Nem az csak, hogy kapunk valamit Istentől, hanem hogy az Ő gyermekévé lehetek? Mert az Ő gyermekei az örökösök. Nem Őbenne magában van az én igazi boldogságom? Mert az, hogy tiétek a mennyeknek országa, csak úgy lehet, ha Krisztus az enyém lesz, és én az Övé, és ez az igazi öröm, hogy nem vagyok magamé és nem vagyok egyedül, hanem Isten gyermekévé tett engem, Ő pedig az én Istenemmé és Atyámmá lett. Ez az igazi örökség, és az az élet, ami a mennyben vár ránk. Mert az, hogy tiétek a mennyeknek országa, azt is jelenti, hogy Isten új emberré tesz, olyanná, aki örökölheti a mennyek országát, aki a mennyben már büntől szabadon élhet majd, mert Isten új természetel ajándékozta meg őt, megváltoztatta a szívét, a lelkét, a gondolatait, a vágyait, és a mennyben Istent dicsőítő módon élhet Isten gyermekeként, teljesen Tőle függve. Ezt az örökséget adja nekünk Krisztuson keresztül mennyei Atyánk.

De ezt a kincset csak a lelki szegények tudják igazán becsülni, a többi ember esetében igaz Krisztus mondása, hogy olyan számukra ez az isteni aján-

dék, mint a disznók elé vetett gyöngy. Az önigazult ember mit sem törődik a bűnbocsánattal, hiába került az Krisztus drága vérébe, neki nincs szüksége arra, hogy valaki megbocsásson neki. A magát jónak tartó ember nem foglalkozik az újjászületéssel, sem a megszentelődéssel, amelyek a Szentlélek csodálatos munkái a hívők életében, mert magát kiválónak, a legtöbb embernél jobbnak gondolja, ezért úgy véli, hogy neki nem szükséges megváltoznia, jó vagyok úgy, ahogy vagyok, van némi finomítanivaló az életemben, néhány bűn, de alapvetően jó vagyok, nincs szükségem arra, hogy Isten megváltoztasson engem. A mennyek országának áldása és ajándéka csak a lelki szegények számára jelent felbecsülhetetlen örökséget és értéket.

De mi is a lelki szegények igazi boldogsága? Az, hogy Istennél van a mi segítségünk, van a mi igazi kincsünk, mégpedig Jézus Krisztus! Hadd szemléltessem ezt egy példával. Tegyük fel, hogy csódba jutottál, elveszítettél minden pénzt, azt is, amiből a mindennapi kenyeret biztosítani szoktad. Két ember megy oda hozzád, és tesz neked ajánlatot. Az egyik azt mondja, hogy adok neked egész évre 10.000 Ft-ot, élj meg belőle, viszont cserébe majd 1.000.000 Ft-ot fizetsz vissza nekem. A másik odajön és azt mondja: nyitottam neked egy bankszámlát, rajta van 10 milliárd Ft, a tiéd, ajándék, nem kell soha visszafizetned. Ebből már 1 milliárdot most megkapsz, a fennmaradó részt majd később. És cserébe én még odaadom magamat is érted. Szerintem nem kérdés, Testvérek, hogy melyik ember ajánlatát fogadnánk el! Így van ez a boldogsággal is. Lelkileg szegényen élünk, mindennapi boldogságmorzsákért gürcölünk, és akkor jön a világ, bűnös, aprócska, rövid örömeivel próbál megelégtíteni bennünket, aminek aztán a kárhozatban jócskán meg fogjuk fizetni az árát. De Krisztus odajön hozzánk, megnyitja nekünk a mennyei kincses tárat, odaad belőle mindent, azt mondja, a tiéd, örökös vagy, már ebben az életben jó nagy részét kivehetjük, de a java még később vár ránk, és Ő önmagát is odaadja értünk. Látjuk, hogy milyen boldogságot készít Isten a lelki szegényeknek? Látjuk, hogy mekkora boldogság van felkínálva nekünk? Látjuk, hogy az az igazi boldogság, amit Krisztus tett és tesz értünk?

Krisztus azt is mondja ezzel a boldogmondással nekünk, hogy a mennyei örökség emlékeztessen minket arra, hogy ez a világ csupán átkelőhely, nem itt kell keresnünk a végső nyugalmunkat és boldogságunkat, hanem az örök életben, ahol Ővele leszünk. Tiétek a mennyeknek országa. Ebben a világban minden öröm mellett sok a szenvedés, az aggodás, a csüggedés. De azt mondja Krisztus, hogy tiétek az igazi boldogság, ami előttetek áll, a java még csak ezután jön. Bár most szenvedtek, de ezek közepette is lehettek boldogok, erről beszél a Róma 5,3-5-ben Pál apostol. Figyeljük csak: *„dicsekedünk – a nyugalomban? a jólétben? nem – a háborúságokban is, tudván, hogy a háborúság békességes túrést nemz, A békességes túrés pedig próbatételt, a próbatétel pedig reménységet, A reménység pedig nem szégyenít meg; mert az Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szentlélek által, aki adatott nekünk”*. A mennyek országának öröksége reménység számunkra, ahogyan az apostol mondja, örömünk forrása már ebben az életben, és Isten irántunk való sze-

relmének bizonyítéka. Ha már most megkaptad ezt, akkor nem most kellene boldognak lenned? Nem kell várnunk a boldogsággal addig, amíg a mennybe jutunk. Már most tiéd az örökség. Ebben van a mi boldogságunk! Azt mondja Krisztus: *„boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa”*.

Mindezek után hadd tegyek fel néhány kérdést, amit az Ige is feltesz nekünk. Lelkileg szegénynek látod magadat már? Elvezetett Isten téged erre a felismerésre? Vagy ez még mindig olyan szégyenteljes dolognak tűnik, amiről nem igazán akarunk beszélni, vagy nem akarunk azzal azonosulni? Megláttad-e már e világ boldogságának hiábavalóságát? Ha nem, olvasd el a Prédikátor könyvét, benne van. Salamon kipróbált minden boldogságforrást, és azt mondja, mind hiábavalóság Isten nélkül. Isten felnyitotta-e már szemedet a szegénységedre, de úgy, hogy ne csak fájjon, ne csak panaszkodni tudj miatta, hanem hogy az egyenesen Krisztushoz hajtson téged, akivel együtt mindent megkapsz? Hiszed-e, hogy tiéd minden, tiéd a mennyek országa? Számtalan ige hangsúlyozza ezt, hogy Krisztusban minden a tiétek. Ebben a hitben örömöd van-e, vagy nem jelent számodra semmit, csak egy kegyes frázis, hogy igen, tudom, a mennyek országa enyém, de mégis annyi problémám van a hétköznapokban? Boldog vagy-e még akkor is, amikor fájdalommal próbál Isten ebben a reménységben? Igazat adsz Krisztusnak, hogy boldognak mond téged, lelki szegényt, mert neked adta a mennyeknek országát? *„Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa.”* Kívánom, hogy Krisztus adja meg nekünk ezt az örömteli felismerést és boldogságot, ha pedig már a miénk, akkor erősítse azt meg bennünk, mert nem elég egyszer ráébrednünk erre: naponként kell rá emlékezni, hogy Krisztus nélkül szegények vagyunk, Őbenne viszont miénk a mennyek országa. A Szentlélek munkálja bennünk ezt a boldogságot, adja meg nekünk az Úr ezt a kegyelmet!

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk, vakok vagyunk meglátni és beismerni szegénységünket, mert annyi érdemet és kiváló tulajdonságot, akár kitartást, türelmet, odafigyelést, tudást, okosságot, gyakorlatiasságot, együttérzést és még sok más mindent tudnánk felsorolni, ami a mi érdemünk mellett szólna, és nem akarunk Neked teljesen igazat adni abban, hogy lelki szegények vagyunk. Kérünk, bocsásd meg ezt nekünk, és láttasd meg igazán velünk Szentlelked által. Segíts így nézni életünkre is, hogy az a szegénység, az a fájdalom, az a teher, az a betegség, amit adsz, újból csak arra emlékeztet, hogy Nélküled porba sújtott emberek vagyunk, de mindezek lehetőségek számunkra, hogy Hozzád meneküljünk, és Tőled kérjünk áldást és igazi gazdagságot.

És igaz, Urunk, a Te szavad, akármit gondoljunk is, boldogok lehetnek a lelki szegények. Könyörgünk, adj hitet ezt elfogadni, igaznak tartani, megvallani, és ezt hirdetni másoknak, akik szintúgy lelki szegények, csak nem láthatják meg, mert vak szívük félrevezeti őket. Szabadíts meg minket is az óemberi megcsalástól, ami becsap bennünket, és emlékeztess Szentlelked által újból és újból erre az állapotunkra, és arra a boldogságra, amit adtál erre megoldásként. Kö-

nyörgünk, Te legyél a mi boldogságunk és kincsünk, mert ahol van a mi kincsünk, ott van a mi szívünk is. Segíts az odafelvalókat keresni, és ott a mennyekben gyűjteni kincseket, nem itt a földi életben.

Könyörgünk, hogy minden más helyzetben, fájdalomban, szenvedésben is segíts Hozzád fordulni. Külön könyörgünk, azokért, akik szeretteiket elvesztették, vagy a héten búcsúztatták őket, hogy Te legyél számunkra a vigasz, mert Te vagy a „*minden vigasztalás Istene*”. És Te legyél a remény számunkra, mert Te vagy az élet forrása, Te vagy „*a feltámadás és az élet*” maga.

Könyörgünk beteg testvéreinkért is, otthon vagy kórházi ágyban fekvőkért, Te adj nekik kegyelmed szerint gyógyulást, ha pedig más az akaratom, adj nekik olyan teherhordozó hitet, amely Belőled táplálkozik, és Belőled nyer erőt.

Könyörgünk fiataljainkért, időseinkért egyaránt ezekben a nehéz napokban, adj felelősségérzetet, szeretetet egymás felé. Könyörgünk szabadításért a vírustól is, mert bár vannak emberi eszközeid, de a tényleges szabadítás és hatalom Tenálad van, ezért kérünk, szabadíts meg bennünket ettől, ha pedig sújtani akarsz bennünket és megpróbálni, segíts, hogy ne lázadjunk, hanem Hozzád meneküljünk.

Köszönjük, Urunk, hogy könyöröghetünk egyházunk vezetőiért is, áldd meg őket Szentlelked bölcsességével, az igazság, az evangélium útjának felismerésével döntéseikben.

De könyörgünk népünk vezetőiért is, Szentlelked bölcsessége vezesse őket döntéseikben, határozataikban, hogy mindent a Te akaratom és tetszésed szerint vihessenek végbe.

De könyörgünk egyen-egyenként saját életünkre nézve is, segíts önként megalázkodnunk, bevallani, hogy szegények vagyunk, de megélni azt a boldogságot is, hogy Tebenned viszont így, lelki szegényként mindenünk meglehet. Add, hogy munkahelyünkön, családjában, az iskolában, vagy itt a gyülekezetben, akárhol legyünk is, ennek öröme hadd hathasson át, még akkor is, amikor esetleg fáj, és amikor sírunk, köszönjük, hogy akkor is meglehet ez bennünk.

Vezess bennünket kegyelmesen, ahogy ígérted, hogy velünk maradsz „*minden napon a világ végezetéig*”, amikor visszajössz az ég felhőin át, vagy amíg személyesen magad mellé veszel bennünket. Köszönjük, hogy reményteljes lehet számunkra az a nap, nem kell félve néznünk rá, hisz Hozzád mehetünk.

És addig is őrizz minket a kegyelemben, vezess a Te utaidon, segíts levétközni az óembert, és felöltözni az újat, segíts bűneinkkel harcolva élnünk, akaratom szerinti életre igyekeznünk, és mindenekelőtt kegyelmedért Téged dicsőítenünk és magasztalnunk.

Szent Fiadért kérünk, hallgass meg!

Ámen.

657

Mélyen meghajlok

✂ Redern, Hedvig (1866-1935)

♪ Rettungsjubel, 1906

✂ Vargha Gyuláné (1863-1947)

Mé-lyen meg-haj-lok ím szí-ned e-lőtt, Töltsd ki ke-gyel-me-det,
 öntsd ki e-rőd! Mes-ter, e-lőt-ted a por-ba e-sem,
 Min-den-be' min-de-nem légy te ne-kem. *Refr.* Mé-lyebb-re ben-ned,
 mé-lyebb-re még, Nem kell a föl-dön sem-mi e-gyéb.
 Krisz-tus, a szí-ve-met tá-rom e-léd, É-let vagy né-kem és nye-re-ség.

2. Mélyebben, mélyebben, kérlek azért,
 Öld meg, ó, Jézusom, bennem az ént,
 Nem vagyok méltó, hogy gondolj reám,
 Ámde tudom, hogy meghallod imám.
Mélyebbre benned ...

3. Mélyebbre szállva, följebb visz utam,
 Míg csak elédbe nem érek, Uram,
 Hordva keresztem a lábad nyomán,
 Mennyei fény jön a szégyen után.
Mélyebbre benned ...